

SIHİRLİ DEĞNEK

Çocuklar İçin Kitaplar

Hazırlayan: Nilay Yılmaz

Köstebek Kuki

Yazan ve Resimleyen Betül Sayın,
Günüşiği Kitaplığı, 2007,
31 sayfa (5-8 yaş)

Kuki eğlenmeyi çok seven bir köstebek. Ancak eğlenirken arkadaşlarını kirdiğini fark etmiyor. Kurbağa Kurbiş'in doğum günü elbisesini mahveden, sincap Zıp Zıp'ın zorlukla topladığı cevizleri dağıtan, tepeye zorlukla tırmanan kaplumbağa Topik'i aşağıya yuvarlayan, büyü-kannesine pasta götüren tavşanı yere düşüren, en yakın arkadaşı tarla faresinin sırtına yazı yapıştıran Köstebek Kuki'ye herkes kırgın. Kurbağa Kurbiş'in doğum günü partisinde yalnız kalan Kuki ile artık hiçkimse oyun oynamak istemiyor. Köstebek Kuki ne yapacak dersiniz?

"5 Çocuk 5 İstanbul" isimli kitabıyla illüstrasyon dalında Uluslararası Çocuk Kitapları Kurulu'nun (IBBY) Onur Listesi'ne giren Betül Sayın'ın yeni öyküsü Köstebek Kuki de rengârenk bir öykü. Her ayrıntısında başka bir öykünün bulunup anlatılabileceği çizimler çocukların ilgisini çekeceğe benziyor. Şaka bile olsa kaba kuvvet kullanmanın sonuçlarını, özür dileyebilmenin önemini ve arkadaşlığın değerini çocuklara duyumsatan Köstebek Kuki'nin öyküsü okulöncesi dönem ve okul çağı çocukları için yazılmış. Duyusal ve fiziksel şiddetin dört bir yandan olumlandığı bir dönemde, çocuklara iletişimin ve diğerlerinin duygularını, düşüncelerini önemsemenin gerekliliğini anlatmaya çalışan Kuki'nin öyküsü dikkate değer.

Okulöncesi dönemde kurgusal öykülerin fazla yer almadığını, daha çok o yaş döneminin temel ihtiyaçlarını ve kaygılarını konu alan kavramsal kitapların yazıldığını biliyoruz. O nedenle bu öyküde arkadaşları Kuki'ye küstüğü için Kuki'nin de birdenbire yanlış yaptığını anlayıvermesi okulöncesi dönem çocuğu için önceki davranışlarını değiştirme yönünde "yeterli" bir gerekçe olabilir. Ancak, neden-sonuç ilişkilerindeki mucize deği-

şimlerin ya da altı iyi doldurulmamış gerekçelerin "inandıracılık etkisi" sekiz yaş sonrası kurmacalarında "gerçekdişi" kalacaktır ve bu yaklaşım bizi "ideal çocuk" modelini olumlama; "ideal" yapıları üretmeye ve tüketmeye götürecektir.

Öykülerdeki inandıracılık ve gerçek yaşama uygunluk Türk çocuk yazınının belki de öncelikle ele alması ve tartışması gereken sorunlarından biri. Yalan söylemeyen, büyüklerinin sözünden çıkmayan, çalışkan, uslu ve akıllı çocuklara sahip olmak her yetişkinin düşü! Yaramazlık yapmayan bir çocuk olabilir mi?

Düş kurmak elbette güzel. Düşlere beklenti eklemek ve beklemek de... Peki düşlerimiz gerçekleşmeyince neden bu kadar üzülüyoruz? İdeal bir çocuğa sahip olma düşünün gerçekleşmesinin ya da gerçekleşmemesinin kimin işine yarayacağını düşünün-

yor muyuz?.. Mükemmeliyetçi ve kendi beklentilerimiz doğrultusunda şekillenen yaklaşımımız ne kadar gerçekçi? İnsanoğlu mükemmel değilken ve mükemmel olması da gerekmezken neden çevresindeki herkesin mükemmel olmasını ister? Yazarlar kendileri mükemmel değilken, neden

öykülerinde çocuklara mükemmel modeller ve mükemmel şartlar sunmak isterler? Anne babalar ve eğitimciler hangi "gerekçe" ile böyle bir yaklaşımla yazılmış kitapları alıp çocuklara zorla okuturlar?.. Hangimiz kemikleşen davranış biçimlerimizi ve düşünce sistemimizi iki dakikada değiştirebiliyoruz? Neden çocuk ve gençlik kitaplarındaki karakterler zayıf bir gerekçe ile önceki yaşamlarını değiştiriverirler?.. Gerçek ve kurmaca birbirinden bu kadar uzak mı?.. Çevremizde bunca sorun varken ve çocuklar da bu sorunların birebir mağduruyken, neden öykülerimiz hâlâ hep börtü böcek, kuş çiçek çevresinde kurgulanıyor?.. Ve daha onlarca soru... Sihirli Değnek düşünüyor, düşünüyor, düşünüyor...

